

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

3.Bf.330/2022/19. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2023. március 2. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A kábítószer-kereskedelem büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2022. szeptember 19. napján kelt 97.B.314/2021/33. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 7 (hét) év 6 (hat) hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 8 (nyolc) évre enyhíti, a pénzbüntetés kiszabását és az annak átváltoztatására vonatkozó rendelkezéseket mellőzi.

A vagyonekhozásra vonatkozó rendelkezést akként pontosítja, hogy azt a vádlottól lefoglalt, a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalánál BL0439/2021/1. letéti számon nyilvántartott 7.340.000 (hétmillió-háromszáznegyvenezer) forintba rendeli el, egyúttal a BRFK számlájára utalt ezen pénzösszeg visszatartására vonatkozó rendelkezést mellőzi.

A BRFK Felderítő Főosztály Vizsgálati Osztály T89/2020. és T89B/2020. számú bűnjeljegyzékén feltüntetett bűnjeleket a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala Bj.3400-I/642/2021. számon kezeli, az ezen számon 03. tételszám alatti nejlontasakokat elkobozza, a 01-02. valamint a 04-10. alatti bűnjeleket a lefoglalásuk megszüntetése mellett a vádlottnak kiadni rendeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott tényleges tartózkodási helye: BV Intézet.

A kiszabott szabadságvesztés büntetésbe a vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt beszámítani rendeli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. szeptember 19. napján kihirdetett 97.B.314/2021/33. számú ítéletével Terheltl vádlottat bűnösnek mondta ki kábítószer-kereskedelem bűntettében [Btk. 176. § (1) bekezdés IV. fordulat, (3) bekezdés], ezért őt 9 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre, 200 napi tétel, napi tételenként 2500 forint, összesen 500.000 forint pénzbüntetésre és 9 év közügyektől eltiltásra ítélte, emellett 7.340.000 forintba vagyonekbeosztást rendelt el. Meghatározta a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, továbbá a szabadságvesztés büntetés tartamába a vádlott által előzetes fogvatartásban és meghatározott ingatlan elhagyását tiltó bűnügyi felügyelet hatálya alatt töltött időt beszámította. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, a vádlottól lefoglalt készpénzről és vagyontárgyakról, valamint kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az ítélettel szemben az ügyész súlyosításért, míg a vádlott és védője a tényállás téves megállapítása és téves minősítés miatt, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A Pest Megyei Főügyészség NF.1343/2021/6-I. számú fellebbezés indokolásában a büntetés súlyosítása érdekében bejelentett fellebbezés vonatkozásában azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság nem vette kellő súllyal figyelembe a hasonló jellegű cselekmények elszaporodottságát és kirívó társadalomra veszélyességét, továbbá a bűncselekmény miatt kiszabható büntetés mértékét. Álláspontja szerint nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a vádlottól elfogásakor összesen 7.340.000 forint készpénzt, továbbá nagyságrendileg 28.000.000 forint forgalmi értékű (8000 Ft/gramm), eladásra szánt ketamint foglaltak le. Erre figyelemmel a középértéket el sem érő tartamú büntetés eltúlzottan enyhe, nem szolgálja a Btk. 80. § (1) bekezdésében meghatározott büntetéskiszabási célok elérését és főleg nem a Btk. 79. §-ában írt generális prevenció elvét. Mindezek alapján a vádlottal szemben súlyosabb, olyan tartamú büntetés kiszabását indítványozta, amely valóban alkalmas lehet az ilyen kirívóan társadalomra veszélyes bűncselekmények megelőzésére.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.701/2022/6. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartva rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, a tényállás megállapításához szükséges bizonyítékokat beszerezte, azonban a megállapított tényállást részben megalapozatlannak tartotta a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt okból. A részleges megalapozatlanság álláspontja szerint a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető, és az sem képezi a másodfokú elbírálás akadályát, hogy az előkészítő ülést követően megváltozott a bíró személye, ami a Be. 509. § (1) bekezdésében meghatározott határidő betartását befolyásolta. Az igazságügyi vegyész-szakértői vélemény alapján a tényállást azzal tartotta szükségesnek kiegészíteni, hogy a kábítószeres együttes mennyisége a különösen jelentős mennyiség alsó határát is meghaladta. A törvényszék indokolási kötelezettségének eleget téve számot adott arról, hogy a terhelti védekezést miért nem tudta elfogadni, mérlegelése eredményeként miért jutott arra a következtetésre, hogy Terheltl tevőlegessége túlmegy a pusztá birtokláson. A vádlott bűnösségére okszerűen vont következtetést, cselekményét törvényesen minősítette. Kifejtette, hogy a törvényszék a büntetéskiszabási körülményeket igyekezett megfelelően számba venni, ugyanakkor a terhelt

viszonylag rövidebb ideig állt a mozgási szabadságot jelentősen korlátozó kényszerintézkedés hatálya alatt, ez enyhítő körülményként nem értékelhető. Az időmúlás sem számottevő, ezzel szemben a kábítószer mennyisége figyelmet kell, hogy kapjon a büntetés kiszabásánál. A Btk. 80. § (2) bekezdése értelmében a bíróságnak a büntetési tétel középértékéből kell kiindulni, jelen ügyben pedig nincs olyan nyomatékos enyhítő körülmény, mely nagyobb mérvű lefelé történő eltérésre alapot adna, figyelemmel arra a körülményre is, hogy a hasonló jellegű bűncselekmények jelentősen elszaporodtak, a büntetések szigorításával indokolt ennek gátat szabni. A járulékos kérdésekben hozott döntéseket alapvetően helyesnek tartotta, azonban rögzítette, hogy a bűnjelekkel kapcsolatos intézkedések pontosításra szorulnak, miután a bűnjeleket a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala bevételezte, az összesített bűnjeljegyzék az iratok között fellelhető, ezért indokolt az egyes tárgyakat annak megfelelően megjelölni. Mindezek alapján a tényállás pontosítása mellett a vádlottal szemben súlyosabb, az ügyészi fellebbezés indokolásának megfelelő büntetés kiszabását, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[5] A vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában elsődlegesen azt indítványozta, hogy az ítéltábla a Be. 604. § (1) bekezdés c) pontjának cb) alpontjában foglaltakra, valamint a 609. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) és b) pontjára, továbbá a Be. 610. §-ára figyelemmel az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítsa. Másodlagos indítványa az ítélet minősítésének megváltoztatása és a büntetés jelentős enyhítése volt. Álláspontja szerint a vádlott büntetőjogi felelőssége a Btk. 176. § (6) bekezdés b) pontja szerinti kábítószer kereskedelem büntettének előkészületében, másodlagosan a Btk. 178. § (2) bekezdés c) pontja alapján kábítószer birtoklásának büntettében állapítható meg. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság ítélete téves és jogszabálysértő az alábbiak szerint:

[6] – a Be. 6. § (1) bekezdése értelmében a bíróság vád alapján ítélezik, míg a (2) bekezdés kimondja, hogy a bíróságnak a vádról kell döntenie, azon túl nem terjeszkedhet; a Fővárosi Főügyészség NF.3742/2020/93-I. számú vádiratában igen szűkszavúan írta le a vád tárgyát képező bűncselekményt, amely tényállásban nem került rögzítésre olyan elkövetési magatartás, amely magára a kábítószer-kereskedelemre vonatkozna, azaz arra, hogy a vádlott kinek milyen kábítószerért értékesített, így a vádirati minősítéshez nem kapcsolódik olyan elkövetési magatartás, amely a kábítószer-kereskedelemre vonatkozna;

[7] – a vádirat azon hivatkozása, hogy a vádlottnál feltalált kábítószer a vádlott tovább értékesítési céllal tartotta, a Btk. 11. § (1) bekezdése szerinti előkészületi magatartást valósít meg, a bűncselekmény nem került kísérleti szakaszba sem, így befejezetté sem válhatott;

[8] – az elsőfokú bíróság az ügyészi vádiratban foglaltakkal egyezően állapította meg a tényállást ítéletének [7]-[9] bekezdéseiben, ahol a kábítószer-kereskedelem vonatkozásában elkövetési magatartást az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás sem tartalmaz, erre figyelemmel a vádlott büntetőjogi felelősségét csak a Btk. 176. § (6) bekezdés b) pontja szerinti kábítószer-kereskedelem büntettének előkészületében lehet megállapítani – figyelemmel arra is, hogy a Btk. 176. §-ában szabályozott kábítószer-kereskedelem a specialitás viszonyában áll a Btk. 178. §-ában szabályozott kábítószer birtoklásának bűncselekményével: abban az esetben, ha mindkét bűncselekmény megállapításának lenne helye, akkor a speciális, a Btk. 176. §-ában meghatározott bűncselekmény megállapítására kerül sor. Ebben a kérdésben töretlen a bírói gyakorlat: a bűncselekmény Btk. 178. §-a szerinti minősítése csak abban az esetben lehetséges, ha a Btk. 176. §-ában szabályozott bűncselekmény nem állapítható meg, egyébként minden esetben a Btk. 176. §-ában írt bűncselekményt kell megállapítani az elkövető terhére. A specialitás elvét nem törli át az eljárással érintett kábítószer mennyisége, a cselekmény fentiek szerinti minősítését nem érinti,

nem érintheti a kábítószer mennyisége (annak az adott bűncselekmény tényleges minősítésénél van szerepe). Ugyancsak a specialitás elvéből következik, hogy a cselekmény minősítése során nem az esetlegesen kiszabható büntetés nagyságából kell kiindulni, hanem abból, hogy a speciális rendelkezés megelőzi a generális rendelkezést, így minden esetben a speciális törvényi szabályozást kell megállapítani. Álláspontja szerint mindezeket figyelembe véve a vádirati tényállás és az elsőfokú bíróság által ítélezése alapjául elfogadott tényállás szerint a vádlott büntetőjogi felelősségét ezen eljárásban a Btk. 176. § (6) bekezdés b) pontja szerinti kábítószer-kereskedelem előkészületének büntetében lehet megállapítani;

[9] – miután a vádlott terhére rótt bűncselekmény előkészületi szakaszban maradt, a vádlottal szemben pénzbüntetés kiszabásának, vagyoneლkobzás alkalmazásának törvényi lehetősége nincs, hiszen nincs olyan vagyon, amely a bűncselekményből eredne és amellyel a vádlott gazdagodott volna;

[10] – ezen túlmenően hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság csak formális eljárást folytatott le, a vádlott törvényben biztosított jogait nem biztosították részére az eljárás során, amely azt eredményezte, hogy védekezési jogával nem tudott élni; sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem fogadta el a vádlott tárgyaláson tett nyilatkozatait arra tekintettel, hogy azokat már a nyomozati szakban is megtehetette volna, ez pedig ellentétes a terheltet megillető azon alapjoggal, hogy az eljárás bármely szakaszában megtagadhatja a vallomástételt, de később dönthet úgy, hogy vallomást tesz;

[11] – az elsőfokú bíróság ezen jogsértő eljárása eredményezte azt, hogy a tényállás teljes egészében felderítetlen maradt, így az érdemi felülbírálatra nem alkalmas, ezért azt a Be. 610. § rendelkezése alapján hatályon kívül kell helyezni;

[12] – az elsőfokú bíróság nem tárta fel azt a körülményt, hogy a WhatsApp üzenetek vonatkozásában helytálló-e a vádlotti védekezés, mely szerint a telefont használtan vette és azok nem az ő beszélgetései, a nyomozati szakban sem történt kísérlet arra nézve, hogy ezen személyek beazonosítása és ezt követően kihallgatása megtörténjen, holott az iratok között is egyértelmű bizonyíték van arra nézve, hogy a telefont nemcsak a vádlott használta; az informatikai szakértői vélemény is megállapította, hogy a vizsgált telefonok tekintetében több személy van bejelentkezve;

[13] – emellett a bírói vélekedés nem helyettesíti a tisztázási kötelezettséget a beszélgetések kapcsán arra vonatkozóan, hogy azok kábítószer értékesítéssel lennének kapcsolatosak; megjegyezte, hogy ezen beszélgetések feltüntetése az ügyészi vádiratból kimaradt, abban semmilyen formában nem szerepelnek, nem is szerepelhettek, mivel erre nézve semmilyen nyomozati cselekmény nem folyt;

[14] – adós maradt az elsőfokú bíróság az igazságügyi orvosszakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítvány elutasításának indokolásával is, amely bizonyítás elutasítása szintén a tényállás teljes megalapozatlanságához vezetett, miután az elsőfokú bíróság nem tisztázta, hogy a vádlott valóban függő-e vagy sem, illetve a nála feltalált mennyiség egy függő személy esetében milyen időtartamra elegendő; következtetéssel jutott arra a megállapításra az elsőfokú bíróság, hogy a vádlottnál talált kábítószer mennyiségre figyelemmel azzal a vádlott mindenképpen kereskedni akart;

[15] – nem került tisztázásra a ketamin fogyasztásának mikéntje sem, amelynek a védői hivatkozás szerint annak megítélésében lett volna szerepe, hogy a vádlottól lefoglalt mérleg és pár darab zacskó alapján levonható volt-e a kereskedelemre való következtetés;

[16] – az elsőfokú bíróság az eljárás során a bizonyítékokat egyoldalúan vette számba és értékelte, a vádlott és védője valamennyi bizonyítási indítványát elvetette, a vádlott javára szolgáló, a büntetőjogi felelősségét kizáró vagy csökkentő körülményeket a bizonyítékok köréből kizárta – köztük a vádlott testvérének, helyesen tanú2nak (akit az

ítéletben végig tanúként jelölt meg a bíróság) a készpénz eredetére vonatkozó vallomását is – ezért az ítélet felülbírálatra nem alkalmas;

[17] – arra sem adott magyarázatot az elsőfokú bíróság, hogy a vádlottnál feltalált készpénz miként származhatott kizárólagosan a kábítószer-kereskedésből, miután tényleges értékesítésről sem a vádirati sem az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás nem szól; ha tényleges értékesítés még nem történt, akkor ennek hiányában nem volt a vádlottnak olyan bevétele, amely bűncselekményből származna;

[18] – tanú1 tanúkénti kihallgatását ugyancsak elutasította az elsőfokú bíróság azzal a hivatkozással, hogy elfogulatlan tanúnak nem tekinthető, azaz éppen arra tényre nem volt meghallgatható, amelynek bizonyítására a kihallgatását a védelem indítványozta; erre figyelemmel az elsőfokú bíróság megsértette a bizonyítás törvényességére vonatkozó rendelkezéseket, a vádlottat elzárta a törvényben biztosított védekezési lehetőségtől, így olyan lényeges eljárási szabálysértést valósított meg, amely a Be. 609. § (1) bekezdésében írt hatályon kívül helyezést és új eljárásra utasítást von maga után.

[19] A védő végül a kiszabott büntetést eltúlzottnak tartotta, az álláspontja szerint nincs arányban az enyhítő és súlyosító körülményekkel, illetve ellentétes az ilyen jellegű bűncselekményekhez kapcsolódó bírói gyakorlattal is. Hangsúlyozta, hogy sérti a kétszeres értékelés tilalmát az, hogy a bíróság ugyanazt a körülményt – a cselekmény társadalomra veszélyességét – kétszer értékelte: azt ugyanis a jogalkotó az adott büntetési tételkeret meghatározásakor már értékelte, így arra már nincs törvényes lehetőség, hogy a jogalkotó által meghatározott büntetési tételkereten belül arra hivatkozással kerüljön súlyosabb büntetés kiszabására, hogy a bíróság megítélése szerint a cselekménynek nagy a társadalomra veszélyessége. Az elsőfokú bíróság az enyhítő körülményeket nem teljeskörűen vette számba és azokat nem tényleges súlyuk szerint értékelte. Nyomatékos enyhítő körülmény a vádlott 46 éves korát figyelembe véve büntetlen előélete, az időmúlás, továbbá, hogy az eljárás alatt a vádlott kényszerintézkedés hatálya alatt állt. Az elsőfokú bíróság nem értékelte enyhítő körülményként a vádlott részleges beismerő vallomását, ezzel szemben tévesen értékelte súlyosító körülményként az ilyen jellegű cselekmények elszaporodottságát, amit adatokkal nem támasztott alá. Kérte, hogy az ítéltábla a vádlottal szemben a Btk. 82. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a törvényi minimum alatt, vagy azzal egyező mértékben állapítsa meg a szankciót.

[20] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdés alapján nyilvános ülésen bírálta el, melyen az ügyész írásbeli bejelentésének megfelelően nem vett részt.

[21] A védő a nyilvános ülésen fellebbezését, valamint annak írásbeli indokolását fenntartotta, perbeszédében azzal egyezően szólalt fel. Elsődleges indítványa az ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárására utasítására irányult. Másodlagosan a cselekmény minősítésének megváltoztatását és a büntetés enyhítését indítványozta azzal a kiegészítéssel, hogy a minősítés változatlanul hagyása mellett is indokoltnak tartotta a szankció jelentős enyhítését. Az ügyészség büntetés súlyosítására irányuló fellebbezését alaptalannak vélte, hangsúlyozta, hogy a vádlottnak nem származott előnye a kábítószerből, továbbá megjegyezte, hogy az ügyész által a kábítószer értékeként rögzített 28.000.000 forint számítási módját sem tudta megállapítani.

[22] A vádlott személyi körülményeire vonatkozó nyilatkozata mellett hangsúlyozta, hogy a kábítószerrel nem kereskedett, azt csak tárolta lakóhelyén. Az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában a kábítószer-birtoklást ismételten elismerte, előadta, hogy a kábítószerre nagyon rászokott, ezért tárolta azt, emellett a kiszabott büntetést maga is eltúlzottnak tartotta, annak enyhítését kérte.

[23] A bejelentett fellebbezések az alábbi eredményre vezettek.

[24] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a Be. 590. § (1) bekezdés alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

[25] A felülbírálat a védelmi fellebbezés irányultságára tekintettel teljeskörű, a Be. 590. § (2) bekezdés alapján kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésre, az indokolás helyességére és arra is, hogy az elsőfokú eljárásban sérelem nélkül érvényesültek-e az eljárási szabályok.

[26] A felülbírálat eredményeként az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályokat megtartva folytatta le. Nem sérültek a bizonyítás törvényességével kapcsolatos előírások, a vádlott és a tanúk figyelmeztetése törvényes volt, az arra adott válaszokat az eljárási törvény szabályai szerint a jegyzőkönyvekben rögzítették. Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályoknak megfelelően ismertette mindazokat az okirati bizonyítékokat, amelyek az ügy eldöntése szempontjából releváns adatokat tartalmaztak.

[27] A védő fellebbezése indokolásában kiemelte, hogy a vádiratban nem került rögzítésre olyan elkövetési magatartás, amely magára a kábítószer-kereskedelemre vonatkozott volna, konkrétan arra, hogy a vádlott kinek és milyen kábítószer értékesített, a vádlott cselekménye a vádirati tényállás szerint sem jutott túl az előkészületi szakaszon. A vádhoz kötöttség alapján pedig a bíróságnak a vádirati tényállás keretei között kell maradnia, azt a vádlott terhére nem egészítheti ki, olyan tényállási elemekkel nem bővítheti, amelyek akár a vádirati cselekmény, akár más bűncselekmény megállapítását eredményezik.

[28] A Be. 6. § (1) bekezdése szerint a bíróság vád alapján ítélezik, míg a (2) bekezdés akként rendelkezik, hogy a bíróságnak a vádról döntenie kell, a vádon túl nem terjeszkedhet. A (3) bekezdés értelmében pedig a bíróság csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz. Ebből következik, hogy a vádhoz kötöttség kereteit a vád tárgyává tett cselekmény, annak leírása, vagyis a vádirati történeti tényállás képezi. A bíróságnak a vádat ki kell mérítenie, azaz valamennyi, a vád tényállásában rögzített tényt értékelnie kell. A vád személyre konkretizáltsága pedig azt jelenti, hogy csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet, és a megvádolt személynek csak olyan cselekményét bírálhatja el, amelyet a vád tartalmaz. A bíróság az ítélezés során a tényállást a vád keretei között tisztázza, azon túl nem terjeszkedhet. Amint azt a Kúria az EBH 2015. B.10. számon közzétett eseti döntésének II. pontjában kifejtette a vád tárgyává tett történeti események leírásának nem a különös részi törvényi tényállás jogi fogalmait kell felsorolnia, hanem konkrétan azokat az eseményeket, amelyek alkalmasak az indítványozott (vagy akár eltérő), ám mindenképpen büntetőtörvénybe ütköző cselekmény bíróság által történő megállapítására. Ez a feltétel teljesül, ha a vádirati tényállás a bűncselekmény tárgyi oldali ismérveit olyan részletességgel tartalmazza, amelyből az alanyi oldal szükséges elemére alapos következtetést lehet vonni. A jelen ügyben a vádirati tényállás pontosan körülírja azokat a cselekményeket, tényeket, amely alapján az ügyészség meghatározott személy – Terheltl vádlott – vonatkozásában indítványozta a bizonyítási eljárás lefolytatását, és amelyekkel kapcsolatban rögzítette azt is, hogy a vádlott a vádbeli időszakban kábítószer-kereskedői tevékenységet folytatott, a lefoglalt kábítószer kereskedési céllal tárolta. Mindezek alapján a vád törvényességi elemeinek hiánya nem állapítható meg. Az elsőfokú bíróság a vádiratban rögzített tények és az azokhoz kapcsolódó tudati tények vizsgálatán túl nem terjeszkedett, és nem jelenti a vádhoz kötöttség elvének megsértését az sem, hogy a vádiratban foglalt cselekményekkel összefüggő tudati tényekre vonatkozóan a vádiratban rögzített cselekményekhez közvetlenül nem kapcsolódó egyéb bizonyítékokból – jelen esetben pl. a

telefonból kinyert WhatsApp beszélgetésekből – vont le következtetést, mely beszélgetések bizonyítékként történő értékelését egyébként az ügyészség a vádiratban indítványozta. Egyebekben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás – mint ahogyan azt a védő is rögzítette fellebbezése írásbeli indokolásában – szinte azonos a vádirati tényállással, így a vádelv sérelme fel sem merülhet. A védői érvelés a vádirati és ítéleti tényállás érdemi egyezősége mellett – az egyes konkrét adás-vételek hiányára alapozva – valójában a cselekmény jogi minősítését támadja, mellyel kapcsolatos érveit a másodfokú bíróság a jogi indokolás körében fejti ki.

[29] A védő az eljárási szabályok megsértése körében kiemelte, hogy az elsőfokú eljárásban súlyosan sérültek a vádlotti és védői jogok, a vádlott a védekezéshez való jogával nem tudott élni. E kifogását arra alapozta, hogy a védelmi bizonyítási indítványoknak az elsőfokú bíróság nem tett eleget, nem idézte tanúként tanúlt, illetve nem rendelt ki szakértőt annak vizsgálatára, hogy a vádlott kábítószer-fogyasztó volt-e. A védői érveléssel az ítéltábla nem értett egyet.

[30] A Be. 39. § (1) bekezdés g) pontja alapján a terhelt jogosult arra, hogy bizonyítékokat terjesszen elő, indítványt és észrevételt tegyen, az utolsó szó jogán felszólaljon. A védő számára e jogokat a Be. 42. § (1) bekezdése biztosítja. A terhelt és a védő számára alapvető fontosságú, hogy az eljárás során a mentő vagy enyhítő körülmények alátámasztása érdekében bizonyítékokat terjesszen elő, vagy ilyen bizonyítékok beszerzését indítványozza, a hatóság és a bíróság pedig köteles a bizonyítási indítvánnyal érdemben foglalkozni és azt elbírálni. Ez a kötelezettség azt jelenti, hogy a bíróságnak a vádlott és védője által előterjesztett bizonyítási indítványai vonatkozásában döntést kell hoznia, ugyanakkor az indítványtételi jog nem jelenti egyben az indítvány teljesítésének bírói kötelezettségét. A bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy az adott bizonyítási indítvány olyan tényekre vonatkozik-e, amelyek a Be. 163. § (1) bekezdésében írtak szerint a büntető és büntetőeljárási jogszabályok alkalmazásában jelentőséggel bírnak, de azt is, hogy a Be. 163. § (2) bekezdése szerinti valósághű tényállás megállapításának kötelezettsége további bizonyítást igényel-e, vagy az adott bizonyítandó tény a már rendelkezésre álló bizonyítékok, illetve az azok alapján megállapított tények és az azokból vonható ténybeli következtetések alapján megalapozottan – az indítványozott további bizonyítás eredményétől függetlenül – megállapítható. Minden esetben indokolnia kell, ha valamely indítvány teljesítését elutasította, az elutasított bizonyítási indítványokról az érdemi határozatban kell számot adnia. Az iratok alapján megállapítható, hogy tanú tanúkénti meghallgatását nyomozás során indítványozta a védelem, a tanú nyomozati vallomása az iratok között fellelhető. A bíróság idézte a tanút a tárgyalásra, azonban idézése minden alkalommal „nem kereste jelzéssel” érkezett vissza. A tanú ismételt idézésére vonatkozó védői indítványt utasította el az elsőfokú bíróság, döntését az elsőfokú ítéletben megindokolta csakúgy, mint a vádlott kábítószer-fogyasztásának vizsgálatára irányuló szakértői vélemény beszerzésének elutasítását. Érveivel a másodfokú bíróság is egyetértett. Erre figyelemmel a vádlott és védő törvényes jogaik gyakorlásában nem voltak korlátozva, a védekezéshez való jog az elsőfokú bíróság eljárásban nem sérült, így a Be. 609. § (1) bekezdésében, (2) bekezdés b) pontjában meghatározott hatályon kívül helyezésre okot adó körülmény sem merült fel.

[31] Fentiekre figyelemmel az eljárási szabályok megtartásának vizsgálata során nem volt megállapítható az elsőfokú eljárásban olyan abszolút vagy relatív eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezte volna. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az ügy érdemi elbírálásának eljárásjogi akadálya nem volt.

[32] A Be. 561. § (3) bekezdése b) pontja alapján az ügydöntő határozat indokolása tartalmazza a vádlott személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket, ezeket az ítéltábla a másodfokú eljárásban csatolt iratoknak megfelelően az alábbiakkal egészíti ki:

[33] – Terhelt1 vádlott vagyónör szakképesítéssel is rendelkezik, egyharmad részben tulajdonosa egy helységli nyaralónak.

[34] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségnek is eleget tett, valamennyi, az ügy helyes ténybeli és jogi megítéléséhez elengedhetetlen bizonyítékot beszerzett, azokat a tárgyalás anyagává tette. A védelmi indítványnak megfelelően a tárgyaláson meghallgatta tanúként a vádlott testvérét, tanú2t – akinek nevét az elsőfokú ítélet indokolásában a törvényszék tévesen tanú2ként tüntette fel, így annak javítása vált szükségessé az indokolás [12], [13], [17], [21], [22], [47] és [48] pontjaiban – továbbá a vádlott élettársát, tanú3t is, illetve védői indítványra idézte tanúlt is tanúként, azonban idézése minden alkalommal „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza a tanú ismert lakcíméről. Feltárta és vizsgálta azokat a körülményeket, amelyeket az ügy megítélése szempontjából lényegesek, illetve amelyek a büntetőjogi felelősség szempontjából jelentősek voltak, ezen belül azokat is, amelyeket az ügy súlyának megítéléséhez, az alkalmazandó jogkövetkezmény meghatározásához nélkülözhetetlenek. Az elsőfokú bíróságnak a szükséges és lehetséges körben lefolytatott bizonyítás eredményeként feltárt bizonyítékok alapján megállapított történeti tényállása azonban a Be. 592. § (2) bekezdés a) és d) pontjában rögzített okokból részben megalapozatlan, mert a tényállás részben hiányos, illetve téves ténybeli következtetésen alapuló. A megalapozatlanság azonban kiküszöbölhető volt a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján.

[35] Ennek megfelelően az ítéltábla az elsőfokú ítélet tényállását az alábbiak szerint egészíti ki:

[36] – a tényállás [6] pontjának első mondatának első felét akként egészíti ki, hogy „A vádlott 2020. májusától a 2020. július 21. napján történt elfogását megelőzően kábítószer-kereskedelemmel foglalkozott...”

[37] – a tényállás [7] pontjában feltünteteti az egyes kábítószeres hatóanyag-tartalmát a következők szerint: „Az összesen nettó 752 gramm amfetamin hatóanyag-tartalma 181 gramm, amely a jelentős mennyiség alsó határának 1810 %-a, a különösen jelentős mennyiség alsó határának 181 %-a. A nettó 7,95 gramm kokain becsült hatóanyag-tartalma 0,8 gramm, amely a csekély mennyiség felső határát nem éri el, annak 40 %-a, míg a jelentős mennyiség alsó határának 2 %-a, a különösen jelentős mennyiség alsó határának 0,2 %-a. A folyékony és por állagú ketamin hatóanyag bázisa 337,63 gramm, amely a jelentős mennyiség alsó határát meghaladja, annak 1688,2 %-a, a különösen jelentős mennyiség alsó határának 168,8 %-a.”

[38] – a tényállás [7] pontjának utolsó mondatrészét helyesbíti és akként rögzíti, hogy: „..., illetve a kábítószer-kereskedelem ideje alatt szerzett 7.340.000,- forint készpénzzel együtt asznat fellelt és lefoglalt.”

[39] – a tényállás [9] pontját azzal egészíti ki, hogy a kábítószeres együttes tiszta hatóanyag-tartalma „a különösen jelentős mennyiség alsó határát is meghaladja, annak mintegy 3,5-szerese”.

[40] A tényállás [6] pontjában a kereskedelem kezdő időpontja a WhatsApp üzenetek, valamint a vádlott azon előadása alapján volt rögzíthető, hogy 2020 februárjában tért haza Ausztriából, míg a [7] és [9] pontokban az egyes kábítószerfajták, valamint azok összesített hatóanyag-tartalma a vegyész szakértői vélemény alapján volt meghatározható.

[41] A védő fellebbezése indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság azon jogsértő eljárása eredményeként, hogy a vádlott törvényben biztosított jogait nem gyakorolhatta, a tényállás teljes egészében felderítetlen maradt, így az érdemi felülbírálatra alkalmatlan. A már fentebb kifejtettek szerint azonban a védő ezen okfejtése egyrészt nem megalapozott, másrészt a vádlott által indítványozott bizonyítás nem terjedt ki a tényállás egészére: az elsődlegesen a vádlottól lefoglalt pénz eredetére, valamint a vádlott kábítószer fogyasztásával volt kapcsolatos. E tényekre vonatkozóan más bizonyítékok is rendelkezésre álltak – így a vádlott testvérének, élettársának vallomása, a kölcsönszerződés – amelyek értékelését az elsőfokú bíróság elvégezte, az eljárás egyéb adataival, a beszerzett további bizonyítékokkal összevetve értékelte, ezen értékelő tevékenységéről pedig megfelelően számot adott. Erre tekintettel a védőnek a tényállás teljes felderítetlenségére hivatkozása és az elsőfokú ítéletnek a Be. 610. §-a alapján történő hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására vonatkozó indítványa nem volt eredményes.

[42] A védő a tényállás megállapítása kapcsán sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a WhatsApp üzeneteket bizonyítékként értékelte, holott az iratok alapján megállapítható volt a vádlotti vallomással egyezően, hogy az üzeneteket tartalmazó telefonhoz másnak is volt hozzáférése.

[43] Az eljárásban vizsgált telefonokat – az iPhone 11 Pro, az iPhone 8 és a Samsung SGH C170 típusú telefonokat – 2020. július 21. napján a vádlottól foglalta le a nyomozó hatóság. A védő által kifogásolt iPhone 8-as telefont a nyomozati iratok között található, 2020. november 6. napján készült feljegyzés szerint 2020. február 15. napjáig többen is használták, azonban az informatikai adatok elemzéséről készült feljegyzés szerint (nyomozati iratokban 174. oldalként megjelölve) e telefonban lementve voltak a vádlott által sem vitatottan általa használt Samsung telefonhoz kapcsolódó szám1 számú, telefonszám2-as hívószámú SIM kártya adatai is.

[44] A vádlott a tárgyaláson védői kérdésre azt adta elő, hogy a telefon elfogását megelőzően 1-2 hónappal került hozzá. A telefonban 35 darab telefonszám volt elmentve, ezek mindegyikét 2020. május 13-át követően mentették el. Ezen telefonszámok közül több olyan telefonszám is található, amely a vádlott iPhone 11-es telefonján is mentve voltak, mint pl. keresztnév1 – telefonszám3, keresztnév2 – telefonszám4, keresztnév3 – telefonszám5, keresztnév4 – telefonszám6, keresztnév5 – telefonszám7, keresztnév9 – telefonszám11, keresztnév6 – keresztnév10 – telefonszám8 (ez a telefonszám a vádlott által használt Samsung telefonon is megtalálható) és keresztnév11 – telefonszám12 telefonszám. Ezen adatok alapján az iPhone 8-as mobiltelefon kétséget kizáróan köthető a vádlotthoz, az elsőfokú bíróság által is ismertetett üzeneteket küldő keresztnév7 (telefonszám9) és keresztnév8 (telefonszám10) telefonszámát szintén 2020. május 13. napján mentették erre a telefonra, amikor – a vádlott elmondása szerint is – a mobiltelefon már a vádlott használatában volt. Az ismertetett üzeneteket – amelyeket a bírói gyakorlatra is figyelemmel helytállóan értékelt az elsőfokú bíróság kábítószer eladására utaló üzenetként – „keresztnév8” 2020. május 25. napján küldte, ezen felül üzenetváltásra került sor 2020. május 14-15. napján a már ismertettek szerint mindkét iPhone telefonon megtalálható keresztnév11 néven elmentett személlyel is. Mindezek alapján a védői érvelés nem foghatott helyt, az értékelt üzenetek alapján helytállóan következtetett az elsőfokú bíróság a vádlott kábítószer-kereskedői tevékenységére.

[45] A törvényszék helyes érvelés mentén vetette el a vádlottól lefoglalt készpénz eredetére vonatkozó terhelti védekezést és az azzal összefüggésben felajánlott bizonyítékokat, alappal utalva arra, hogy ezek alapján a pénzösszeg legális eredete nem igazolt. Ugyanakkor – figyelemmel arra is, hogy a történeti tényállásban írtak szerint kábítószer eladása és ellenértékének átvétele nem szerepel – nincs olyan adat, melyből akár közvetlenül, akár

alapos – a másként történés lehetőségét kizáró ténybeli következtetéssel – azt lehetne megállapítani, hogy a vádlottól lefoglalt 7.340.000,- forint készpénz kábítószer-kereskedelemből folyt be. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az ítélet [7] bekezdéséből a vádlottól lefoglalt készpénz eredetére vonatkozó utalást mellőzte, és a terhelt jövedelmi vagyoni viszonyaira, a feltalálás körülményeire, készpénzre és a szerzés idejét nem vitató, azt okirattal is alátámasztani kívánó vádlotti nyilatkozatra is figyelemmel azt rögzítette, hogy az a kábítószer-kereskedelem ideje alatt szerzett.

[46] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása ezen túlmenően a szükséges részletességgel és iratszerűen tartalmazza azon bizonyítékok megjelölését, amelyekre a bíróság a döntését alapozta. A beszerzett bizonyítékokat az elsőfokú bíróság a Be. 167. § (4) bekezdésének megfelelően önmagukban és egymással összevetve, összességükben is értékelte, majd a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában előírtaknak megfelelően megindokolta, hogy melyik bizonyítékot miért fogadott el, a mérlegelési tevékenységéről és annak eredményéről a büntetőügy fő- és részletkérdései vonatkozásában is számot adott, így indokolási kötelezettségének eleget tett.

[47] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását a [23] pontban annyival szükséges kiegészíteni, hogy 11 darab Ketamin10% feliratú kisméretű üvegen felül további 124 darabot is lefoglalt a nyomozóhatóság, amelyek a szobaajtó mellett voltak a földön, valamint 9 db nylontasakba csomagolt – amelyek további egy darab nylontasakba voltak összerakva – bruttó 12,2 g kábítószer-szergyanús port is lefoglaltak a hűtőszekrény ajtajának felső polcáról (18. számú bűnjel). A bruttó 564,4 gramm kábítószer-gyanús anyagként megjelölt szer (6. számú bűnjel) – amelyet a kutatás során a konyhaszekrény jobb oldali rész felső polcán találtak meg – a vegyész szakértői vélemény szerint fő tömegében laktózt tartalmazott, amelyet főként a gyógyszer- és élelmiszeriparban használnak, de kábítószerek hígítására is alkalmazott.

[48] Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállás alapján okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére.

[49] A védőnek a cselekmény minősítésével kapcsolatos kifogása szerint a vádlott magatartása kizárólag a Btk. 176. § (6) bekezdés b) pontjában írt kábítószer-kereskedelem előkészületeként értékelhető, miután az elsőfokú ítélet tényállása – csakúgy, mint a vádirati tényállás – nem tartalmaz tényleges értékesítésre vonatkozó adatot (azaz, hogy a vádlott kinek mikor mit és hogyan értékesített), így a vádlott terhére rótt bűncselekmény nem jutott túl az előkészületi szakaszon. Ez a védői érvelés azonban téves. A kábítószer-kereskedelem bűncselekményének elkövetési magatartásai a kábítószer kínálása, átadása, forgalomba hozatala, illetve az azzal való kereskedés. Az elsőfokú bíróság jogi indokolásában az 1/2007. BJE alapján helytállóan fejtette ki, hogy a vádlott cselekménye a kereskedői magatartás alá vonható, amely a tényleges értékesítésnél tágabb fogalmat takar, az – miként arra a jogegységi határozat is rámutatott – a kábítószer átadását megelőzően több résztevékenységből tevődhet össze. A kereskedéssel elkövetett forgalmazói típusú magatartás haszonszerzésre irányul, és magában foglal minden olyan tevékenységet, amely elősegíti, hogy a kábítószer eljusson a viszonteladóhoz vagy a fogyasztóhoz. A kábítószer kereskedési célzattal történő megszerzése és készletezése pedig a töretlen bírói gyakorlat szerint akkor is a kereskedés körébe tartozik, ha többletmagatartás nem kapcsolódna hozzá [1/2007. BJE IV. pont], azaz a kábítószer kereskedés céljából történő megszerzése, készletezése önmagában is kereskedésnek számít, ezért az ezt tanúsító elkövető cselekménye befejezett bűncselekmény [BH2017. 144., BH2020. 350.].

[50] A minősítés kapcsán a védelem a kereskedői célzatra vont következtetést is sérelmezte. Álláspontja szerint – különösen a vádlott kábítószer-fogyasztására tekintettel – semmilyen bizonyíték nem támasztja alá azt, hogy a vádlott szándékában a kábítószerral való kereskedés állt volna. A védői érveléssel az ítéltábla nem értett egyet. A vádlott saját

elmondása szerint ketamint és nagyon ritkán kokaint fogyasztott, erre figyelemmel a házkutatás során lefoglalt nagy mennyiségű – önmagában a különösen jelentős mennyiséget is meghaladó hatóanyag-tartalmú, ezáltal jelentős kereskedelmi értéket is képviselő – amfetamin bizonyosan nem a vádlott kábítószer-fogyasztását biztosította. A vádlott azon védekezését – különösen annak mennyisége és piaci értéke miatt – miszerint azt valamelyik ismerőse felejtette nála egy kártyaparti alkalmával, az elsőfokú bíróság helyes érveléssel vetette el. A vádlott tárgyaláson tett vallomása szerint csak a partit követő napon fedezte fel a csomagot (33. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal). A vádlott által elmondottakat azonban cáfolják a 2020. július 21. napján megtartott kutatásról szóló jegyzőkönyv adatai is, az amfetamint ugyanis nem egy helyen, egy csomagban találták meg a nyomozóhatóság tagjai: az 1. bűnjelcímével ellátott legnagyobb tömegű szert és a 2. számú bűnjelet – amely egy zöld-fehér csikos nylonzacskóba csomagolt további 3 csomagot tartalmazott – a konyha hűtőjének mélyhűtőjében a felső polcon találták meg, további 3 csomagot – külön-külön csomagolva – a mélyhűtő alsó pocáról foglaltak le (3, 4., 5. számú bűnjel). A kábítószer szakszerű tárolása, különböző mennyiségek szerinti csomagolása nem támasztja alá a vádlotti előadást. Azt, hogy a vádlott eladási célzattal tartotta a kábítószert annak mennyiségén túl az is bizonyítja, hogy különböző fajtájú kábítószerek voltak az általa lakott ingatlanban, a további porciózáshoz szükséges – a védői hivatkozástól eltérően nem néhány darab, hanem – számolatlan mennyiségű nyolttasak mellett amfetaminnal és ketaminnal szennyezett digitális mérleget is lefoglaltak. Ezek a bizonyítékok a vádlotthoz köthető telefonokból kinyert üzenetekkel egyetemben a vádlott kereskedői tevékenységét aggálytalanul igazolták. Mindezek alapján a védőnek azon hivatkozása, hogy a kereskedési célzatú raktározás nem volt megállapítható az ügyben, és a tényállás csupán a kábítószer-kereskedelem előkészületeként értékelhető magatartást fogalmazott meg, nem foghatott helyt. Ugyanezen indokok alapján nem volt elfogadható a cselekmény kábítószer birtoklásaként való értékelésre vonatkozó védői hivatkozás sem, amit cáfolt egyrészt az, hogy a vádlottnál általa nem fogyasztott kábítószert is találtak. Másrészt a vádlott éppen vállalkozásba akart kezdeni, amihez azonban nem rendelkezett megfelelő anyagi forrással, ezért a testvérétől kellett kölcsön kérnie, melynek ellentmond, hogy nagyobb mennyiségű kábítószert – saját elmondása szerint is csaknem milliós nagyságrendű ketamint – raktározzon saját fogyasztásra. Erre figyelemmel tehát a cselekmény a Btk. 178. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő kábítószer birtoklásaként sem értékelhető.

[51] A már hivatkozott jogegységi határozat azt is rögzíti, hogy az azonos törvényi tényállás alá eső elkövetési magatartások halmozódása, többszöri megvalósulása természetes egységet képez [1/2007. BJE. határozat 4/a) pont], melynek szükségszerű, logikus következménye, hogy a részecselekményekhez kapcsolódó kábítószer-mennyiségeket - a tiszta hatóanyag-tartalom alapulvételével - összegezni kell, s a bűncselekmény minősítése szempontjából az össz mennyiség az irányadó. [5/1998. BJE 2. pontja]. Fentiekre figyelemmel a védői érveléssel szemben törvényesen minősítette az elsőfokú bíróság a vádlott cselekményét a Btk. 176. § (1) bekezdés IV. fordulatába ütköző – és a kábítószer mennyiségére tekintettel – a (3) bekezdés szerint minősülő kábítószer-kereskedelemnek. A jogi indokolást csupán azzal kell kiegészíteni, hogy az amfetamin a cselekmény elkövetése idején hatályos Btk. 459. § 18. pont b) pontja alapján minősül kábítószernak, miután az 1979. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a pszichotróp anyagokról szóló, Bécsben, az 1971. évi február hó 21. napján aláírt egyezmény mellékletének II. számú Jegyzékében meghatározott anyag.

[52] A Btk. 80. § (1) bekezdés értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy az igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez. A bíróság feladata

az ítélezés során a megadott büntetési tételkeret között olyan nemű és mértékű joghátrány alkalmazása, amely kifejezi a társadalom megítélését az adott cselekménnyel kapcsolatban, ugyanakkor figyelemmel van az elkövető által megvalósított magatartásra és személyi társadalomra veszélyességére is. A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A bűncselekmény elkövetőivel szemben kiszabott büntetés nem csupán magára az elkövetőre bír hatással, hanem a társadalom többi tagjára nézve is, ezért a büntetés meghatározásakor a bíróságnak minden esetben e kettős cél szem előtt tartásával kell eljárnia.

[53] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásakor értékelhető körülményeket teljeskörűen feltárta, a másodfokú bíróság álláspontja szerint – szemben az ügyészségi érveléssel – helytállóan értékelte enyhítő körülményként azt, hogy a vádlott az eljárás alatt bírói engedélyes kényszerintézkedés – letartóztatás és bűnügyi felügyelet hatálya alatt – állt [56/2007. BK vélemény III/10. pont]. Kisebbsúlyal értékelhető enyhítő tényezőként – egyetértve az ügyészséggel – az időmúlás, tekintettel a vádlott terhén megállapított bűncselekmény büntetési tételében megnyilvánuló kiemelkedő tárgyi súlyára. Ugyancsak helytállóan értékelte súlyosító körülményként a hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodottságát az elsőfokú bíróság, miután a köztudomás szerint ezen bűncselekmények száma az elkövetéskor a törvényszék illetékességi területén lényegesen magasabb volt az átlagosnál [56/2007. BK vélemény III/11. pontja]. Ezt igazolja továbbá az a tény is, hogy 2020 évben a legtöbb kábítószer-bűncselekményt – az összes kábítószerrel összefüggő bűncselekmény 37,8 %-át – Budapesten követték el [2021-es éves jelentés (2020-as adatok) az EMCDDA számára, készítette a Nemzeti Drog Fókuszpont].

[54] A cselekmény absztrakt tárgyi súlyát a jogalkotó a büntetési tételkeretben juttatta kifejezésre, a vádlott terhén megállapított kábítószer-kereskedelem büntette őt évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel fenyegetett, kiemelt tárgyi súlyú bűncselekmény. Miután a jogalkotó a bűncselekmény miatt kiszabható büntetést igen tág keretek között határozta meg, jelentősége van a cselekmény konkrét tárgyi súlyának is, amelynek megítélése során jelentőséggel bíró körülmény, hogy milyen típusú kábítószer az elkövetés tárgya, illetve jelentőséggel bír a cselekménnyel érintett kábítószeresek tiszta hatóanyag-tartalma is. A vádlottól különféle – amfetamint, kokaint, folyékony és por állagú ketamint – foglaltak le, a lefoglalt kábítószer összmenyisége a súlyosabb minősítést megalapozó jelentős mennyiség alsó határát sokszorososan, mintegy 35-szörösen, a különösen jelentős mennyiség alsó határát 3,5-szeresen meghaladta, erre figyelemmel a vádlott terhére rótt bűncselekmény konkrét tárgyi súlya is jelentős.

[55] A vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség értékelésekor ugyanakkor hangsúlyos szerepet kapott, hogy a vádlott korábban nem volt büntetve, továbbá az elsőfokú ítélet kihirdetése előtt rendezett családi és egzisztenciális körülmények között élt, vele szemben újabb büntetőeljárás nem indult.

[56] A büntetés-kiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. számú BK vélemény is rögzíti, a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő – összefoglalóan a büntetést befolyásoló – körülmények a büntetést alakíthatják. E tényezőket azonban nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál. Az elsőfokú bíróság ezen büntetés-kiszabási elveket szem előtt tartva helytállóan állapította meg, hogy Terhelt1 vádlott esetében a büntető törvényben meghatározott büntetési tételkereten belül a középértéket el nem érő tartamú szabadságvesztés büntetés szükséges, azonban a másodfokú bíróság

álláspontja szerint a büntetlen előéletű vádlott esetében, akivel szemben újabb büntetőeljárás sem indult, a jövőben rendezett életvitelre törekszik, az így kiszabott szabadságvesztés büntetés tartama eltúlzott, ezért annak tartamát – és hozzá kapcsolódóan a közügyektől eltiltás mellékbüntetés mértékét is – a rendelkező részben írtak szerint enyhítette. Az így meghatározott büntetés alkalmas a büntetési célok, a vádlott és más személyek jogkövető magatartásának eléréséhez, a társadalom védelme érdekében annak megelőzéséhez, hogy a vádlott vagy más bűncselekményt kövessen el. Erre figyelemmel a szabadságvesztés büntetés tartamának súlyosítására irányuló ügyészi indítvány nem volt eredményes.

[57] Az ítéltábla továbbá nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a pénzbüntetés kiszabásával kapcsolatosan. A Btk. 50. § (2) bekezdése értelmében, akit haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélnék, ha megfelelő jövedelme vagy vagyona van, pénzbüntetésre is kell ítélni. Jelen ügyben megállapítható volt a pénzbüntetés kiszabásának azon feltétele, hogy a bűncselekményt haszonszerzés céljából követte el a vádlott, továbbá őt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélte a bíróság, azonban az ítéltábla nem látta megállapíthatónak azt, hogy a vádlott megfelelő jövedelemmel, vagyonnal rendelkezne. A bírói gyakorlatot alakító 25/2007. Bk. vélemény rögzítette, hogy a pénzbüntetés alkalmazása szabadságvesztés mellett akkor felel meg céljának, ha alappal lehet következtetni arra, hogy a vádlott a pénzbüntetést törvényes tartási kötelezettségeinek teljesítése mellett, a maga és tartásra szoruló családja minimális megélhetésének veszélyeztetése nélkül saját keresetéből, jövedelméből – akár részletekben is, de – képes megfizetni. A vádlott jelenleg önálló jövedelemmel, emellett olyan vagyonnal sem rendelkezik, amelyből a kiszabott pénzbüntetés akár részletekben történő megfizetésére képes lenne. Mindez pedig azt vonja maga után, hogy a pénzbüntetés meg nem fizetése szükségszerűen a szabadságvesztésre történő átváltoztatást vonja maga után, amely mintegy burkolt formában a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamának meghosszabbítását eredményezné. Erre figyelemmel a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést, továbbá annak megfizetésére engedélyezett részletfizetésre, illetve meg nem fizetés esetére az átváltoztatásra vonatkozó rendelkezéseket mellőzte az ítéltábla.

[58] Az elsőfokú bíróság törvényesen határozta meg a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát a Btk. 37. § (3) bekezdés ad) pontja alapján fegyház fokozatban. A feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről, valamint a vádlott által kényszerintézkedés hatálya alatt töltött időnek a szabadságvesztés tartamába történő beszámításáról is törvényesen rendelkezett.

[59] A védelem által vitatott vagyonek Kobzás tekintetében az ítéltábla a következők rögzítését tartja szükségesnek:

- Vagyonek Kobzást kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett [Btk. 74. § (1) bekezdés a) pont]
- Az ellenkező bizonyításáig vagyonek Kobzás alá eső vagyonnak kell tekinteni és vagyonek Kobzást kell elrendelni arra a vagyonra, amelyet az elkövető a kábítószer forgalomba hozatala, illetve az azzal való kereskedés elkövetésének ideje alatt szerzett [Btk. 74/A. § (1) bekezdés b) pont]
- Az ellenkező bizonyításáig vagyonek Kobzás alá eső vagyonnak kell tekinteni, és vagyonek Kobzást kell elrendelni arra a vagyonra is, amelyet a kábítószer forgalomba hozatala, illetve az azzal való kereskedés elkövetője a büntetőeljárás megindítását megelőző öt évben szerzett, ha a vagyon, illetve az elkövető életvitele az igazolható jövedelmi viszonyaihoz, személyi körülményeihez képest különösen aránytalan [Btk. 74/A. § (2) bekezdés a) pont]

- Nem rendelhető el vagyonekobjzás a Btk. 74/A. § (1) és (2) bekezdés esetében, ha az elkövető bizonyítja, hogy a vagyon nem bűncselekményből származik [Btk. 74/A. § (3) bekezdés].

Amennyiben a Btk. 74/A. § (1) bekezdés b) pont szerinti kiterjesztett hatályú vagyonekobjzás esetében bizonyítást nyer, hogy a vagyon nem bűncselekményből származik, a vagyonekobjzás nem rendelhető el. E rendelkezések alapján tehát a vádlottnak/védelemnek kellett volna azt bizonyítania, hogy a vádlott által szerzett vagyon nem bűncselekményből származott. Az eljárás során azonban a vádlott hitelt érdemlően nem tudott olyan jövedelmet igazolni, amely vagyonszerzését megalapozhatta volna, a testvérétől kapott kölcsönre, illetve az élettársa üzletéből származó összegre vonatkozó hivatkozását az elsőfokú bíróság alappal vetette el, ugyanis a vádlott maga is különböző nyilatkozatokat tett a tőle lefoglalt pénz eredetére vonatkozóan: a nyomozás során – a nyomozási bíró 2021. január 21. napján tartott ülésén – akként nyilatkozott, hogy a pénz, amit lefoglaltak tőle, az részben a testvéreé, amit igazolni is tudnak, a többi pénz a cégé (Budai Központi Kerületi Bíróság 39.Bny.162/2021/2. számú jegyzőkönyv 2. oldal). Ugyanezen ülésen a testvérétől származó pénzzel kapcsolatosan kijelentette, hogy a „kölcsönadás semmi okból nem történt, csak nálam volt lerakva a testvérem pénze” (jegyzőkönyv 3. oldal utolsó sora). A tárgyaláson ezzel szemben már azt adta elő, hogy az élettársával szoláriumot kívántak nyitni, erre adta testvére az ötmillió forint kölcsönt (2022. szeptember 19. napján tartott tárgyalásról készült 33. számú jegyzőkönyv 2. oldal). A fennmaradó 2.340.000 forint vonatkozásában pedig azt mondta, hogy az is a szoláriumra volt félretéve, az az ő és az élettársa pénze volt (33. számú jegyzőkönyv 4. oldal). A vádlott testvére, tanú2 vallomásaival és a kölcsönszerződéssel a kölcsönadásra vonatkozó vádlotti előadást alátámasztotta ugyan, azonban a kölcsönadás tényére vonatkozó ellentmondásos vádlotti előadásra tekintettel – figyelemmel arra is, hogy a vádlottól jelentős értéket képviselő kábítószer foglaltak le, ami a vádlott vállalkozás indításának szándékára vonatkozó előadását gyengíti, miközben értékénél fogva a kölcsönadást szükségtelenné tevő jelentős anyagi források rendelkezésre állását igazolja – annak hiteltérdeklőségét megalapozottan nem fogadta el az elsőfokú bíróság. Helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a vádlotti előadást gyengítette élettársa, tanú3 tárgyaláson tett vallomása is, miután állítása szerint a vádlottal élettársi kapcsolatot csak a vádlott bűnügyi felügyelete alatt létesítettek, kapcsolatuk 3-4 hónappal a vádlott letartóztatása előtt kezdődött. Azt megelőzően az cím7 lakásban nem lehetett olyan pénz, amely az ő üzletéből származott volna, vagy az övé lett volna, amit a vádlottól lefoglaltak 2.340.000 forintot, az nem az ő pénze volt (33. számú jegyzőkönyv 8. oldal). A tanú vallomása tehát nem támasztotta alá azt a vádlotti előadást, hogy az ötmillió forinton felüli pénz az élettársáé lett volna, vagy az élettársa üzletéből származott volna. A készpénz lefoglalásával kapcsolatos körülmények szintén gyengítették a vádlott által elmondottakat, miután a vádlott elfogásakor ruházatából került elő 290.000 forint (2020. július 21. napján a 22 órakor kezdődő lefoglalásról készült jegyzőkönyv), a fennmaradó összeget a vádlott által lakott cím7 szám alatti ingatlanban tartott kutatás alkalmával találta meg a nyomozóhatóság: 6.769.000 forintot a szoba éjjeliszekrény fiókjában, míg 281.000 forintot pedig a szoba gardrób felső polcán a ruhák alatt. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen határozott a vagyonekobjzás elrendeléséről, az ítélet indoklásának [50] pontjában helyesen vont következtetést arra, hogy a lefoglalt pénzösszeg – mivel legális eredete nem bizonyított – mint a kábítószer-kereskedelemmel összefüggésben szerzett pénzösszeg vagyonekobjzás alá esik, e körben indokolása csak annyiban igényel pontosítást, hogy az eredetigazolás eredménytelensége a Btk. 74/A.§ (1) bekezdés b) pontjában rögzített törvényi vélelem alapján vezet a vagyonekobjzáshoz. Mindezek alapján a vagyonekobjzásra vonatkozó rendelkezést emellett annyiban kellett pontosítani, hogy az intézkedés helyesen a Btk. 74/A § (1) bekezdés b) pontján alapul, továbbá azt a vádlottól lefoglalt és a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalánál BL0439/2021/1. letéti számon

nyilvántartott 7.340.000 forintra kellett elrendelni, egyúttal a BRFK számlájára utalt ezen pénzösszeg visszatartására vonatkozó rendelkezést mellőzni volt szükséges.

[60] Az elsőfokú ítéletnek a bűnjelekkel kapcsolatos rendelkezések kapcsán a másodfokú bíróság a bűnjelek tárolási helyét és nyilvántartási számát pontosította, emellett a vádlottnak kiadni rendelt tárgyaknak a Be. 323. § (1) bekezdése alapján a bűnügyi költség összegéig történő visszatartását mellőzte, miután a használt, különösebb piaci értéket nem képviselő telefonok és egyéb tárgyak a bűnügyi költség megfizetésének biztosítására nem alkalmasak. A Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.3400-I/642/2021. számon nyilvántartott bűnjelek közül a 03. számon kezelt nejlontasok vonatkozásában a rendelkezést megváltoztatta: azokat a Btk. 72. § (1) bekezdés a) pontja alapján elkobozta.

[61] Az elsőfokú ítéletnek a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezése megfelel a hatályos jogszabályi előírásoknak.

[62] Az ítélet rendelkező részében a Be. 561. § (2) bekezdés b) pontban meghatározott, a Be. 184. § (2) bekezdés szerinti személyes adatok közül feltüntette a vádlott tényleges tartózkodási helyére vonatkozó adatot.

[63] A másodfokú bíróság a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett az elsőfokú ítélet kihirdetésétől Terhelt1 vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időnek a szabadságvesztés büntetésbe történő beszámításáról.

[64] Fenti indokok alapján az ítéltábla – a Be. 599. § (1) bekezdés szerint nyilvános ülésen eljárva – a Be. 606. § (1) bekezdés alapján a rendelkező rész szerint az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, míg egyéb, törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

[65] A Fővárosi Ítéltábla határozata elleni fellebbezést a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2023. március 2. napján

dr. Szalai Géza s.k.
Szabina Martina s.k.
bíró

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.
a tanács elnöke
bíró

dr. Sárecz
előadó

A Fővárosi Törvényszék 2022. szeptember 19. napján kelt 97.B.314/2021/33. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.330/2022/19. számú ítéletével 2023. március 2. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. március 2.

dr. Szalai Géza s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: